

TALK OF THE CITY

Από τον Γιώργο Χατζηβασίλη

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Αλέξης Παπαχελάς

Η ανασφαλής Δύση και η Τουρκία

Στην Ουάσιγκτον, το Βερολίνο και τις Βρυξέλλες συναντά κανείς ένα διάχυτο φόβο. Ουδείς θέλει «να χάσει την Τουρκία» από σύμμαχο και εταίρο της Δύσης. Ο πρόεδρος Ερντογάν κάνει ό,τι μπορεί για να επιτείνει τη δυτική ανησυχία και να προβάλλει την εικόνα ενός ισχυρού, αλλά απρόβλεπτου ηγέτη. Η συνάντηση με τον πρόεδρο Πούτιν, οι συχνές εκρήξεις εναντίον των Ευρωπαίων και η σκληρή στάση στο ζήτημα της Μοσούλης εντάσσονται στην ίδια τακτική.

Οι Αμερικανοί έχουν χάσει τα παραδοσιακά ερείσματά τους στον τουρκικό στρατό και το υπουργείο Εξωτερικών. Δεν έχουν στρατηγικούς συνομιλητές στην Αγκυρα και δυσκολεύονται να ερμηνεύσουν τον κ. Ταγίπ Ερντογάν. Οι Ευρωπαίοι τρέ-

μουν μην ανοίξει πάλι την κάνουλα για τους πρόσφυγες. «Δεν θέλουμε να καθόμαστε σε ένα τραπέζι σε λίγα χρόνια και να συζητάμε ποιος φταίει που χάθηκε η Τουρκία», έλεγε χαρακτηριστικά ανώτατος Ευρωπαίος αξιωματούχος. Αυτή η ανασφάλεια έναντι της Τουρκίας δεν βοηθάει τα ελληνικά συμφέροντα. Μπορεί τα γεωπολιτικά χαρτιά μας να έχουν ανέβει, αλλά δεν έχουμε φτάσει στο σημείο που είτε οι Αμερικανοί είτε οι Ευρωπαίοι θα παρενέβαιναν σε μια ελληνοτουρκική διέξοδο με αποφασιστικό τρόπο. Στην καλύτερη περίπτωση, θα ακολουθηθεί η πάγια τακτική των ίσων αποστάσεων.

Δεν είναι λίγοι όσοι πιστεύουν ότι η Τουρκία μπορεί να καταρρεύσει ή ότι ο κ. Ερντογάν μπορεί να ανατραπεί τα επόμενα

χρόνια, όταν το φυλακισμένο κατεστημένο θα θελήσει να πάρει την εκδίκησή του. Τίποτα δεν αποκλείεται. Η τουρκική οικονομία έχει σημαντικά προβλήματα και τα ανοικτά μέτωπα είναι πολλά και εκρηκτικά. Αυτή την ώρα, όμως, ο κ. Ερντογάν και η Τουρκία βρίσκονται σε τροχιά αποσταθεροποίησης. Κανείς δεν μπορεί να κάνει πολιτική με βάση το επιθυμητό. Το «ρωσικό χαρτί» δεν υπάρχει, πλέον, για την Αθήνα. Αμερικανοί και Ευρωπαίοι δεν θα αφήσουν την Ελλάδα να καταρρεύσει και θεωρούν ότι απέφυγαν τον κίνδυνο της μετατροπής της σε αποτυχημένο κράτος (failed state). Μέχρις εκεί, όμως. Οι ΗΠΑ θα μπορούσαν να δώσουν στη χώρα εξοπλισμούς που θα τη βοηθούσαν στρατηγικά έναντι μιας απρόβλεπτης

Τουρκίας και θα ενίσχυαν τον περιφερειακό της ρόλο. Τώρα δεν είναι έτοιμες να το κάνουν, κυρίως γιατί θα φοβηθούν να προχωρήσουν σε οιαδήποτε ενέργεια θα δυσαρεστούσε τον Τούρκο ηγέτη.

Αυτό είναι το σκηνικό που πρέπει να έχουμε στο μυαλό μας, καθώς έρχεται ένας βαρύς χειμώνας. Στο Κυπριακό θα τεθούν διλήμματα, τα οποία μπορεί να είναι και τελεσίδικα. Στον ενεργειακό χάρτη της Ανατολικής Μεσογείου, το ίδιο. Ας ελπίσουμε ότι στο Αιγαίο δεν θα εκδηλωθεί μια κλιμακούμενη επιχείρηση επιβολής τετελεσμένων. Ούτως ή άλλως, στη χώρα μας ελάχιστοι ασχολούνται με αυτά τα τετριμμένα ενόσω η Τουρκία ξαναπαίζει τον ρόλο του επιτήδειου ουδέτερου σε μοντέρνα εκδοχή...

ΑΥΓΗ Σεβαστάκης Δημήτρης

Τίποτα από όσα γνωρίζαμε δεν είναι γνωστό

Η ανάγκη πώλησης δανείων ήταν μεγάλη, τα τηλεφωνήματα στους πελάτες με πιστωτικές προσφορές διαρκή. Χρηματοδοτούσαν το 100% της αξίας του ακινήτου, του αυτοκινήτου, του φαντασιακού εαυτού. Η οικονομία σιλικόνης και κολλαγόνου έφερνε τα κόκκινα δάνεια στον ίδιο τον πυρήνα της. Το σεμινάριο που περνούσαν οι τραπεζοϋπάλληλοι είχε σαν θέμα την επείγουσα ανάγκη πιστωτικής επέκτασης. Είμαστε στο έτος 2006. «Να ρωπήσω κάτι; Έχουμε έναν εργαζόμενο που παίρνει 1.000 ευρώ μισθό και του δίνουμε πιστωτική κάρτα 15.000 και στεγαστικό 200.000. Υπάρχει πιθανότητα αυτός ο άνθρωπος να μας αποπληρώσει ποτέ;». «Στη Γαλλία βρίσκεται στο 120%, ενώ στην Ελλάδα μόνο στο 80%. Έχουμε τεράστια περιθώρια και πρέπει να τα εκμεταλλευτούμε» απάντησε το στέλεχος στην ερώτηση του υπαλλήλου.

Η ανάγκη πώλησης δανείων ήταν μεγάλη, τα τηλεφωνήματα στους πελάτες με πιστωτικές προσφορές διαρκή. Χρηματοδοτούσαν το 100% της αξίας του ακινήτου, του αυτοκινήτου, του φαντασιακού εαυτού. Η οικονομία σιλικόνης και κολλαγόνου έφερνε τα κόκκινα δάνεια στον ίδιο τον πυρήνα της. Προ-κοκκινισμένα δάνεια, προ-αιχμαλωτισμένοι λήπτες. Τα υπόλοιπα της σκοτεινής αλυσίδας τα ξέρουμε. Καταστροφή οικογενειακής οικονομίας, αποσυνάρθρωση ταξικής θέσης, συνακόλουθη μωμιοποίηση των κομμάτων, αφού δεν αντισηχούν στις νέες κοινωνικές διαιρέσεις. Τα κόμματα έγιναν αντηχήσεις μιας προγενέστερης ταξικής διαίρεσης. Έτσι, όταν μιλούσαν για εργαζόμενους, συνήθως εννοούσαν συνταξιούχους ή νέους χωρίς καμία εργασιακή σταθερά, που επομένως δύσκολα μπορούσαν να διαμορφώσουν εργαλεία ταξικής αυτοσυνείδησης. Έτσι, σταδιακά διαμορφώνεται ένας λόγος παρελθόντος, όχι μόνο λόγω της παρωχημένης αισθητικής του, αλλά γιατί το ακροατήριο έχει γλιστρήσει σε μια άλλη, παραδιπλανή διάσταση. Το βλέπουμε, π.χ., στη σημερινή Ν.Δ., που καταφεύγει σε μια οργή σκιάς, δηλαδή ωρύεται άπχα. Σαν ρινόκερος - νάνος. Φωνάζει πάνω στα ελάσσονα, αφού δεν διαθέτει λόγο πάνω στα μείζονα.

Το πολιτικό πρόβλημα της χώρας είναι αυτή η μετατόπιση ακροατηρίου σε σχέση με τον λόγο

που εκφωνείται, ο οποίος βρίσκεται επίσης σε δυσαρμονία με τη λογική, με την αρχιτεκτονική του (όποιου) κόμματος, η οποία βρίσκεται σε δυσαρμονία με την ταξική θέση και συνείδηση του ακροατηρίου κ.λπ. Αυτή η αποσυναρμολόγηση κομματικού οργανισμού, λόγου, εργασιακής ταυτότητας, ταξικής θέσης και αυτοσυνείδησης οδηγεί στο ιδεολογικό και συμπεριφορικό χάος. Γι' αυτό συντελείται απ' τη μία η απεγνωσμένη αναζήτηση μεσοκίς κι από την άλλη μια απίστευτη λαϊκή κώφωση. Το πρώτο μπορεί να βγάλει τον Σώρα που εξαφανίζει τα δάνεια της χώρας (αν γίνεις συνδρομητής του), το δεύτερο μπορεί να αφήσει τις κάλπες άδειες, δηλαδή να αφήσει αδιατύπωτο το κοινωνικό πρόταγμα ή και να καταλήξει στη μαζική (και αντεκλογική) βία. Ο ΣΥΡΙΖΑ από ιστορική καραμπόλα έχει «γλιτώσει» ή είναι το μόνο στοιχειωδώς έλλογο παράγωγο αυτής της συνολικής δυσαρθρίας. Λόγω ιστορικής σύμπτωσης και κάποιων ιδιαίτερων χαρακτηριστικών, λόγω του εύπλαστου χαρακτήρα, λόγω μιας πολυαφομοιωτικής δυνατότητας (που πηγάζει από την ιδεολογική ευρύτητα των ριζών του), ο ΣΥΡΙΖΑ πήρε αυτό που προσέφερε η νέα πραγματικότητα. Είναι όμως εξαιρετικά δύσκολο να δημιουργήσει σταθερές και παγιώσεις που να εγκιβωτίσουν σε μια λογική συνέχεια τη βραστερή πραγματικότητα, να της δώσουν σχήμα και να διαμορφώσουν όρους για να ανακτήσει το ακροατήριο μια στοιχειώδη ερμηνευτική ψυχραιμία απέναντι σε μια πραγματικότητα που του την τορπιλίζει. Σε αυτό το δαιδαλώδες ερωτηματικό τοπίο αναπτύσσεται το συνέδριο, αλλά και διατυπώνεται η συνολική πολιτική απορία τόσο της εθνικής όσο της ευρωπαϊκής Αριστεράς. Δηλαδή, το πρόβλημα δεν είναι μόνο η δύσκολη μείξη ιδεολογικών αναφορών και πραγματιστικής βίας, που ούτως ή άλλως βασανίζει το κόμμα και τους κομματικούς.

Το κρίσιμο ερώτημα είναι η βαθύτερη αναλυτική απορία που αφορά τους πυρήνες συγκρότησης της νέας ελληνικής κοινωνίας. Αυτό ξεπερνά τα όρια ενός συνεδρίου ή μάλλον επεκτείνεται αναγκαστικά στα πεδία ενός διαρκούς λογισμού, ενός διαρκούς αναστοχασμού. Τίποτα απ' όσα γνωρίζαμε δεν είναι γνωστό. Πρέπει να τα ανακαλύψουμε εκ νέου (μαζί με τον εαυτό μας).

ΤΟ ΒΗΜΑ Κέζα Λώρη

Υπουργείο Αλήθειας

Το καλό με τον ψηφιακό κόσμο είναι ότι δεν κρατάει μυστικά. Το Κρεμλίνο διαθέτει ολόκληρο στρατό από τρολ, κρατικούς υπαλλήλους με κάμποσους λογαριασμούς στο Twitter και αποστολή να δημιουργούν εντυπώσεις. Αποκαλύφθηκε ότι ο Πούτιν απασχολεί εκατοντάδες άτομα, με μισθό περί τα 600 ευρώ και καθήκον να αναρτούν περισσότερα από 135 σχόλια στη βάρδια. Δημοσιοποιήθηκαν αυτά σε εφημερίδες προ εξαμήνου και μάλιστα με λεπτομέρειες. Οι ρώσοι προπαγανδιστές λειτουργούν σε ομάδες, συνήθως των τριών ατόμων. Ο πρώτος αναλαμβάνει να γράψει ένα σχόλιο που κατηγορεί την κυβέρνηση. Οι συνεργάτες τον επαναφέρουν στην τάξη με επιχειρήματα και λογική. Μόλις ολοκληρώσουν τον διάλογο, πάνε αλλού να σχολιάσουν. Δεν αφήνουν κανένα μέσο ενημέρωσης στην τύχη, γράφουν κάτω από δημοσιεύματα, σε μικρά, μεγάλα έντυπα, εθνικής και τοπικής κυκλοφορίας. Πηγαίνουν παντού, διασχίζουν ψηφιακά όλη τη χώρα, οργανωμένα, με τάξη, γράφουν ατάκες, επηρεάζουν την κοινή γνώμη. Δεν μπορούμε να υποβαθμίσουμε την κοινωνική δικτύωση και να τη δούμε μόνο ως εργαλείο προπαγάνδας. Είναι χρήσιμο, ίσως και ευχάριστο, να έχουμε άμεση επαφή με τα πολιτικά πρόσωπα, να διαβάζουμε τη θέση τους αμέσως μετά τα γεγονότα, για να μην πούμε στη διάρκεια των γεγονότων. Στις αναρτήσεις τους βλέπουμε την προσωπικότητά τους. Άλλο να φωτογραφίζεται κάποιος με το σκυλί του, άλλο να ποζάρει γραβατωμένος, άλλο να ανεβάζει ατάκες από ομιλίες, άλλο να δείχνει πώς τσουγκρίζει το ποτήρι του κρασιού. Εκατοντάδες, χιλιάδες ή εκατομμύρια πολίτες βλέπουν τις αναρτήσεις δημοσίων προσώπων. Γράφει ο Πάπας Φραγκίσκος κάτι για τη μητέρα του Θεού και το διαβάζουν περί τα 10 εκατομμύρια ακόλουθοι σε όλον τον πλανήτη. Ο Αλέξης Τσίπρας και η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ έχει κάθε λόγο να ενδιαφέρεται για την εικόνα που δίνει στα πλήθη του ψηφιακού σύμπαντος. Το ερώτημα είναι με ποιον τρόπο προσεγγίζει τα μέσα. Είναι διαφορετικό να προσλάβει ο Πρωθυπουργός κάποιον που του δίνει συμβουλές και διαφορετικό να στελεκώνει γραφείο προπαγάνδας που δημιουργεί καταστάσεις και αποπροσανατολίζει. Η εκπρόσωπος της κυβέρνησης, κυρία Ολγα Γεροβασίλη, μίλησε δημόσια για μια συνεργασία, για την πρόκληση ατόμου που έκανε λαμπρή θητεία γράφοντας αναρχικά ευφυολογήματα στο Twitter. Το Γραφείο του Πρωθυπουργού προσέλαβε το άτομο που εξύβριζε όσους είχαν αντίθετη άποψη, που ανέπτυσσε εμμονές με τους εχθρούς του, που έκανε άγριο μπουλινγκ σε όποιον τολμούσε να είναι ιδεολογικά απέναντι. Το Μαξίμου οφείλει να κάνει διευκρινίσεις. Πώς αξιοποιούνται οι συνεργάτες που επιλέγονται από την ελεύθερη ψηφιακή αγορά; Εναν απλό λογαριασμό τον συντηρεί οποιοσδήποτε. Δεν χρειάζεται μεγάλη φαντασία για να ανεβάζει κάποιος στο Facebook τις επίσημες ανακοινώσεις του Πρωθυπουργού. Ποιος, λοιπόν, ο ρόλος στο επελείο ενός ατόμου που καθιέρωσε την ευχή «ψόφο» για όσους δεν εκτιμούσε; Θα πρέπει να δηλωθεί εάν υπάρχουν κι άλλοι συνεργάτες με ανάλογο βιογραφικό και ποια επακριβώς είναι τα καθήκοντά τους. Ποια προφίλ συντηρούν; Του Πρωθυπουργού; Μήπως άλλα με ψευδώνυμα τα οποία βάζουν στόχο σκιτσογράφους, δημοσιογράφους, πολιτικούς αντιπάλους; Τούτα αποτελούν διαδόσεις, υποψίες και καταγγελίες που αναμένουν διευκρινίσεις. Το τελευταίο που μας ενδιαφέρει σε αυτή την ιστορία είναι εάν οι συνεργάτες από τα social media πληρώνονται από τους φορολογουμένους. Πάντα σε κάτι τέτοιες παραμέτρους εκτρέπεται η συζήτηση. Η ουσία είναι στον ρόλο που επιτελούν αυτοί οι συνεργάτες του Πρωθυπουργού. Αν δεν μαθευτεί τώρα, θα μαθευτεί μελλοντικά. Αυτό είναι το καλό με τον ψηφιακό κόσμο, δεν κρατάει μυστικά. Τα ίχνη μένουν και τίποτα δεν παραμένει κρυφό επί μακρόν. Το υπουργείο Αλήθειας λειτουργεί σε βάθος χρόνου.